

การส่องกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะ

1. การส่องกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะคืออะไร
2. ทำไมต้องส่องกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะ
3. การเตรียมตัวก่อนการตรวจ
4. เกี่ยวกับการตรวจ
5. มีความเสี่ยงอะไรบ้าง
6. หลังการส่องกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะจะเป็นอย่างไร

การส่องกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะคืออะไร

การส่องกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะเป็นหัตถการที่ช่วยให้แพทย์มองเห็นภายในกระเพาะปัสสาวะและท่อปัสสาวะด้วยกล้องชนิดพิเศษเรียกว่ากล้องซิสโตสโคป (cystoscope) เมื่อกระเพาะปัสสาวะของคุณมีปัญหา แพทย์อาจใช้กล้องซิสโตสโคปส่องเข้าไปดูภายในกระเพาะปัสสาวะและท่อปัสสาวะ ท่อปัสสาวะเป็นท่อนำปัสสาวะจากกระเพาะปัสสาวะออกจากร่างกาย

ทำไมต้องส่องกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะ

แพทย์อาจใช้การส่องกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะเพื่อช่วยในการวินิจฉัยโรค หรือหาสาเหตุของอาการต่างๆ เช่น

- เมื่อมีเลือดในปัสสาวะ (ปัสสาวะเป็นเลือด)
- เมื่อพบเซลล์ผิดปกติในตัวอย่างปัสสาวะ
- เมื่อกระเพาะปัสสาวะติดเชื้อง่าย
- เมื่อมีอาการปวดบริเวณกระเพาะปัสสาวะ ท่อปัสสาวะ หรือปวดขณะถ่ายปัสสาวะ

ระหว่างการผ่าตัดบางชนิด เช่น การผ่าตัดมดลูกหรือการผ่าตัดภาวะปัสสาวะเลือดด้วยเทป เพื่อให้แน่ใจว่าไม่มีการบาดเจ็บต่อกระเพาะปัสสาวะหรือท่อไต

การตรวจด้วยวิธีนี้นี้ยังมีประโยชน์อย่างยิ่งในการตรวจพบปัญหาอื่น เช่น นิ่วในกระเพาะปัสสาวะ เลือดออก เนื้องอก และความผิดปกติทางรูปร่างของกระเพาะปัสสาวะ

กล้องซิสโตสโคปมีสองแบบ ได้แก่ แบบอ่อนและแบบแข็ง

กล้องซิสโตสโคปแบบอ่อน เป็นกล้องส่องขนาดเล็ก ความหนาประมาณเท่าดินสอด่สอดผ่านทางท่อปัสสาวะ เข้าไปภายในกระเพาะปัสสาวะ เนื่องจากกล้องส่องแบบนี้มีลักษณะที่อ่อน จึงผ่านไปตามส่วนโค้งของท่อปัสสาวะได้ง่าย ส่วนปลายของกล้องสามารถขยับได้ จึงช่วยให้แพทย์สามารถตรวจดูภายในกระเพาะปัสสาวะได้โดยรอบและมองเห็นรูเปิดของท่อไตได้

กล้องซิสโตสโคปแบบแข็ง เป็นกล้องส่องที่มีขนาดสั้นกว่าและหนากว่ากล้องแบบอ่อน จึงสามารถสอดอุปกรณ์ต่างๆ เข้าไปตามช่องด้านข้างตัวกล้องได้ ช่วยให้แพทย์สามารถตัดตัวอย่างเนื้อเยื่อหรือฉีดยาเข้าไปภายในกระเพาะปัสสาวะได้ บางครั้งอาจจำเป็นต้องมีการส่องกล้องซิสโตสโคปแบบแข็งภายหลังการส่องกล้องแบบอ่อนแล้ว

มีความเสี่ยงอะไรบ้าง

หัตถการนี้มีความเสี่ยงต่ำ ภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นได้ เช่น

ติดเชื้อทางเดินปัสสาวะ

มีเลือดออก

บาดเจ็บต่อกระเพาะปัสสาวะหรือท่อปัสสาวะ

นอกจากนั้น อาจมีปัญหาอันเกิดจากการใช้ยาสลบด้วยเช่นกัน

หากต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเสี่ยงต่างๆ

สามารถสอบถามได้จากแพทย์หรือวิสัญญีแพทย์

ระหว่างการส่องกล้องซิสโตสโคป ภาพที่แพทย์มองเห็นผ่านกล้องจะปรากฏผ่านจอโทรทัศน์ (รูปที่ 1)

กล้องซิสโตสโคปแบบอ่อน

การเตรียมตัวก่อนการตรวจ

หากเป็นการส่งกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะสำหรับผู้ป่วยนอก

ส่วนใหญ่สามารถรับประทานอาหารและดื่มน้ำได้ตามปกติก่อนการตรวจ แต่หากต้องมีการใช้ยาสลบ
คุณควรงดอาหารและน้ำประมาณ 8 ชั่วโมงก่อนการตรวจ

เนื่องจากหัตถการทางการแพทย์ อาจมีความเสี่ยงต่อการบาดเจ็บได้บ้าง

แพทย์จะให้คุณเซ็นชื่อในหนังสือยินยอม ก่อนทำหัตถการ หากมีข้อสงสัยใดๆ

สอบถามแพทย์ได้ทันทีโดยไม่ต้องลังเล

โดยทั่วไปแนะนำให้ทานยาที่คุณทานอยู่ทั้งหมดตามปกติก่อนการผ่าตัด

แต่ควรตรวจสอบเรื่องยากับแพทย์ที่รักษาคุณอีกครั้ง แพทย์อาจจะให้คุณเก็บปัสสาวะก่อนทำหัตถการ
เพื่อตรวจหาการติดเชื้อ ดังนั้น ควรหลีกเลี่ยงการถ่ายปัสสาวะประมาณหนึ่งชั่วโมงก่อนทำหัตถการ

เกี่ยวกับการตรวจ

การส่งกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะอาจทำในห้องตรวจโรค แผนกผู้ป่วยนอก

หรือในห้องผ่าตัดก็ได้ขึ้นอยู่กับอาการของคุณ โดยแพทย์จะแนะนำคุณว่าควรทำหัตถการที่ใด

หัตถการอาจทำภายใต้การใช้ยาสลบหรือยาชาเฉพาะที่ ซึ่งแพทย์จะแจ้งให้คุณทราบก่อนทำหัตถการ

โดยเฉลี่ย การส่งกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะจะใช้เวลาประมาณ 15 ถึง 20 นาที

แพทย์อาจขอให้คุณเปลี่ยนเป็นเสื้อคลุมของโรงพยาบาลเพื่อทำหัตถการ

และปิดส่วนล่างของร่างกายด้วยผ้าคลุมสะอาด โดยทั่วไปคุณจะอยู่ในท่านอนหงาย ชันเข้าขึ้น

และแยกเข้าออกจากกัน

แพทย์จะทำความสะอาดบริเวณรอบๆท่อปัสสาวะของคุณและอาจใส่ยาชาชนิดเจล (ยาชาเฉพาะที่)

เข้าไปในท่อปัสสาวะ

จากนั้น แพทย์จะค่อยๆ สอดกล้องซิสโตสโคปเข้าไปในกระเพาะปัสสาวะของคุณ ระหว่างสอดกล้อง

คุณอาจรู้สึกอึดอัดเล็กน้อย

การผ่อนคลายกล้ามเนื้อเนื้ออู้งเชิงกรานจะช่วยให้แพทย์สอดกล้องเข้าไปได้ง่ายขึ้น

ผู้หญิงส่วนใหญ่จะอดทนต่อการส่งกล้องได้เป็นอย่างดี

แพทย์จะเติมน้ำสะอาดเข้าไปในกระเพาะปัสสาวะของคุณ

เพื่อให้เห็นผนังของกระเพาะปัสสาวะได้ชัดเจน ระหว่างการเติมน้ำเข้าไปในกระเพาะปัสสาวะ

คุณอาจรู้สึกอยากถ่ายปัสสาวะและอึดอัดบริเวณกระเพาะปัสสาวะ

คุณจะถ่ายปัสสาวะได้ทันทีหลังการตรวจ

หลังการส่องกล้องตรวจกระเพาะปัสสาวะจะเป็นอย่างไร

คุณอาจรู้สึกแสบขณะถ่ายปัสสาวะและอาจมีปัสสาวะปนเลือดเล็กน้อย อยู่ระยะหนึ่งหลังการตรวจ การอาบน้ำอุ่นหรือใช้ผ้าชุบน้ำอุ่นบิดพอหมาด
ประคบบริเวณรูเปิดของท่อปัสสาวะจะช่วยให้อาการแสบลดลง อาการดังกล่าวควรจะหายไปภายใน 24 ชั่วโมง คุณควรปรึกษาแพทย์ หากมีอาการดังกล่าวนานเกินสองวัน
หรือมีอาการปวดรุนแรงหรือมีเลือดออกมาก

หลังการตรวจคุณมีโอกาสดูดเชื้อในทางเดินปัสสาวะได้ ดังนั้นแนะนำให้ดื่มน้ำให้มากอย่างต่อเนื่อง ประมาณ 3 ลิตร ภายใน 24 ชั่วโมงหลังการตรวจ แพทย์อาจสั่งยาปฏิชีวนะให้คุณ เพื่อป้องกันการติดเชื้อ หากคุณมีอาการแสดงของการติดเชื้อ เช่น รู้สึกปวดแสบขณะปัสสาวะ มีไข้หรือหนาวสั่น ปัสสาวะขุ่นหรือมีกลิ่นเหม็น ควรปรึกษาแพทย์

คุณควรจะหายดีและกลับไปทำงานได้ตามปกติภายในหนึ่งวันหลังการตรวจ
แต่ในกรณีที่มีกรให้ยาสลบ

คุณควรปรึกษาวิสัญญีแพทย์ว่าจำเป็นต้องงดการขับขี้นานพาทนหรือการใช้เครื่องจักรต่างๆ หรือไม่

ข้อจำกัดการใช้

ข้อมูลในแผ่นพับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น
ไม่ได้ใช้เพื่อการวินิจฉัยหรือการรักษาภาวะทางการแพทย์ใดๆ
ซึ่งต้องได้รับการวินิจฉัย โดยแพทย์หรือบุคลากรทางการแพทย์เท่านั้น

แปล โดย

พ.ญ.จิตติมา มโนทัย (Jittima Manonai, M.D.)

พ.ญ.รุจิรา วัฒนางิ่งเจริญชัย (Rujira Wattanayingcharoenchai, M.D.)

น.พ.คมกฤษ เอี่ยมจิรกุล (Komkrit Aimjirakul, M.D.)

©2011